

міжнародний досвід, варто більше приділяти уваги таким питанням як виробництво альтернативних джерел енергії, переорієнтація результату виробництва із сировинного на виробництво готового продукту, використання «зелених» технологій у промисловості.

Література:

1. Абашидзе А. Х. Международное экологическое право: документы и комментарии. Вып. III Экологические права человека: учеб. пособие / А. Х. Абашидзе, Ю. Г. Васильев, А. М. Солнцев. – М.: РУДН, 2010.

2. Международное право – Volkerrecht: пер. с нем. Кн. 2/Вольфганг Граф Витцтум [и др.]; пред., сост. В. Бергман; науч. ред. и сост. указ. Т. Ф. Яковлева. – М.: Инфотропик Медиа, 2011.

3. Короткий Т. Р. Екологізація міжнародного права. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/506/Korotkiy_Ekologizatsiya_mijn_prava.pdf?sequence=1&isAllowed=y

4. Гацька Л. Ринок праці в умовах екологізації економіки: реструктуризація та проблеми розвитку // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – С. 36–40 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/rinok-pratsi-v-umovah-ekologizatsiyi-ekonomiki-restrukturizatsiya-ta-problemi-rozvitku>

Краковська А. Є.

завідувач кафедри теорії та історії держави і права та адміністративного права ДонНУ імені Василя Стуса, к.ю.н., доцент м. Вінниця, Україна

ЩОДО ПРИНЦИПІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Сьогоднішня української держави означено існування такого явища, як підприємництво в цілому та екологічне підприємництво зокрема. Бурхливий розвиток екологічного підприємництва зумовлює активність науковців в різних галузях права та суб'єктів правотворчого процесу з теоретичного обґрунтування та нормативно-правового закріплення правового статусу цього явища.

З огляду на це особливого значення набувають дослідження різних аспектів взаємовідносин держави, як одного з учасників відносин у сфері екологічного підприємництва, та іншими учасниками цих відносин (суб'єктами екологічного підприємництва, відповідними суб'єктами господарювання тощо), які на сучасному етапі мають розглядатися крізь призму принципів державної політики у сфері екологічного підприємництва. Однак, без розуміння теоретичних аспектів формування та реалізації такої політики зазначене не можливо, і тому зосередимо увагу на визначенні змісту принципів державної політики у сфері екологічного підприємництва, оскільки вони є критеріями вибору шляхів досягнення її цілей.

Поняття принципів до юридичної науки прийшло із філософії, яка в процесі свого історичного розвитку виявила певні закономірності, притаманні явищам суспільної дійсності, що в свою чергу знайшли відображення у філософії права, і в результаті включені до теоретичних надбань теорії держави і права, а також теорії державного управління.

Принцип (від лат. *principium* – початок, основа) – у філософії те саме, що й основа, тобто те, що лежить в основі певної сукупності фактів, знань [1, с. 365]. Принцип – основне вихідне положення будь-якої теорії чи вчення, вихідні засади пояснень чи керівництва до дії [2, с. 560]. Принципи державного управління – важлива категорія управлінської науки, яка є однією з її основ. Принципи як поняття теорії відображають сутність і реальність процесів державного управління, підпорядковуючись певним законам [3, с. 190]. Принципи як основні ідеї, вихідні засади володіють ознаками універсальності, мають вищу силу під час застосування, втілюють у собі основні істотні положення явища дійсності, якого стосуються [4, с. 115].

Окремої уваги заслуговує поняття принципів державного управління, оскільки на сьогодні відсутнє однозначне визначення цього поняття. В більшості праць вчених-адміністративістів і в цілому науковців вихідною передумовою дослідження принципів є їх тлумачення як основних засад, керівних ідей, вихідних положень, основних правил поведінки тощо. Так,

Маліновський В. зазначає, що принципи державного управління – це фундаментальні істини, позитивні закономірності, керівні ідеї, основні положення, норми поведінки, що відображають закони розвитку відносин управління, сформульовані у вигляді певного наукового положення, закріпленого переважно у правовій формі, на основі якого будується і функціонує апарат державного управління [3, с. 192]. На думку Г. В. Атаманчука, принципи державного управління повинні мати в якості своїх джерел об'єктивні управлінські явища і процеси, розкривати їх природу і управлінську роль; правильно, на основі точного відображення дійсності описувати закономірності, відносини і взаємозв'язки державно-управлінської реальності; відображатись у такій формі, яка відповідає вимогам діалектичної логіки, показувати сутність визначеного державно-управлінського відношення, сприяти ефективному використанню наукових знань у практиці [5, с. 236]. принципи управління мають відповідати наступним вимогам: 1) відображати тільки найбільш суттєві, головні закономірності та взаємозв'язки у державному управлінні; 2) характеризувати лише стійкі закономірності, відносини та взаємозв'язки; 3) охоплювати переважно такі закономірності, відносини, взаємозв'язки, які властиві державному управлінню як цілісному соціальному явищу; 4) відображати специфіку державного управління, його відмінність від інших видів управління [6, с. 265]. Принципи характеризуються двома ознаками: а) належністю до пізнаних наукою і практикою позитивних закономірностей; б) зафіксованістю в суспільній свідомості (відповідних поняттях) [7, с. 180].

Оскільки прихильники нового типу державного управління відмовилося від розмежування управління й політики [8, с. 92] (до того ж, їх зв'язок є безперечним) припустимо, що принципи державної політики у сфері екологічного підприємництва є тотожними і для здійснення державного управління у цій сфері.

Таким чином, принцип є центральним поняттям, основоположною ідеєю, що пронизує систему будь-яких знань і субординує його. У межах

теоретичного знання про державну політику у сфері екологічного підприємництва принцип означає вимогу розгортання самого знання в систему, де всі теоретичні положення тісно пов'язані між собою і певним чином впливають одне на одного.

Виходячи з вищенаведеного, під *принципами державної політики у сфері екологічного підприємництва* слід розуміти такі основні правила, засади, керівні ідеї, положення, об'єктивні закономірності розвитку екологічного підприємництва та діяльності керівних органів державної влади, які є орієнтирами, вимогами її реалізації і відображають найбільш суттєві взаємозв'язки та закономірності, що мають на меті сприяння розвитку цієї сфери. Врахування цих теоретичних підходів до трактування принципів і розуміння їх суті дозволить на практиці більш ефективно формувати і реалізовувати державну політику в сфері екологічного підприємництва («зеленої» економіки), що, в свою чергу, суттєво вплине на розвиток суспільних відносин в державі.

Література:

1. Философская энциклопедия / гл. ред. Ф. В. Константинов. – М.: «Советская энциклопедия», 1967. – Т. 4 «Наука логики». – 592 с.
2. Енциклопедичний словник з державного управління / [уклад.: Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.]; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К.: НАДУ, 2010. – 819 с.
3. Малиновський В. Я. Державне управління: навчальний посібник / Малиновський В. Я. – 2-ге вид., доп. та перероб. – К.: Атіка, 2003. – 576 с.
4. Максiменцева Н. Спiввiдношення принципiв адмiнiстративного права та принципiв державного управління //Адмiнiстративне право i процес. – 2017. – № 5. – С. 115–118.
5. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : учебник / Г. В. Атаманчук. – М.: Издательство «ОмегаЛ», 2010. – 525 с.
6. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления. Курс лекций / Г. В. Атаманчук. – [изд.2-е, дополн.]. – М.: Омега-Л, 2004. — 584 с.
7. Державне управління: підручник: у 2-х т. /Нац. акад. держ. упр. при Президентівi України; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К.: Дніпропетровськ: НАДУ, 2012. – Т. 1. – 564 с.
8. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні / В. Тертичка. – К.: Видавництво Соломії павличко «Основи», 2002. – 750 с.